

ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าเขียนเทียนของกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่านิ่ง
ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

Cost and Return of Candle Fabric of Professional Woman's Group
Ban Lao Neng in Khao Kho District, Phetchabun Province

นภาพลัย บุญทิม¹

Napalai Boontim¹

Corresponding author's E-mail: b_napalai2004@yahoo.com¹

(Received: March 9, 2021; Revised: June 5, 2021; Accepted: July 8, 2021)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษากรรมวิธีในการผลิตผ้าเขียนเทียน และศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนผ้าเขียนเทียนของกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่านิ่งใน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประธานกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่านิ่ง จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ค่าร้อยละ คำนวณต้นทุน รายได้ กำไรขาดทุน การวิเคราะห์อัตรากำไรต่อยอดขาย ระยะเวลาคืนทุน และการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน

ผลการวิจัย พบว่า ในการผลิตผ้าเขียนเทียนได้แบ่งวัตถุดิบ ออกเป็น 2 ชนิด คือ ผ้าใยกล้วยขง และผ้าฝ้าย ส่วนกระบวนการผลิตผ้าเขียนเทียน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วาดลวดลายบนผ้า ขั้นตอนที่ 2 การย้อมผ้า ขั้นตอนที่ 3 การลอกเทียน สำหรับต้นทุนการผลิตผ้าเขียนเทียนเฉลี่ยต่อเดือน แบ่งเป็น ผ้าใยกล้วยขงมีต้นทุนรวม เท่ากับ 58,465 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากค่าวัตถุดิบทางตรง เท่ากับ 48,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.38 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนต่อผืน เท่ากับ 3,898 บาท ส่วนผ้าฝ้ายมีต้นทุนรวม เท่ากับ 13,465 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากค่าแรงในการเขียนลวดลาย เท่ากับ 8,925 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.28 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนต่อผืน เท่ากับ 898 บาท

การวิเคราะห์ผลตอบแทนผ้าเขียนเทียน ประกอบด้วย กำไรจากการจำหน่ายผ้าเขียนเทียนต่อเดือน แบ่งเป็น ผ้าใยกล้วยขง เท่ากับ 2,352 บาท และผ้าฝ้าย เท่ากับ 1,510 บาท สำหรับการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย ผ้าใยกล้วยขง คิดเป็นร้อยละ 37.63 ผ้าฝ้าย คิดเป็นร้อยละ 25.17 ระยะเวลาคืนทุน ผ้าฝ้าย 3 เดือน ผ้าใยกล้วยขง 10 เดือน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน ผ้าใยกล้วยขง เท่ากับ 1.60 ผ้าฝ้าย เท่ากับ 1.34 แสดงให้เห็นว่า การผลิตและจำหน่ายผ้าเขียนเทียนนั้นมีผลตอบแทนค่อนข้างสูงและคืนทุนเร็ว ดังนั้น ผ้าเขียนเทียนถือเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่ได้ผลตอบแทนคุ้มค่างกับการลงทุนเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ: ต้นทุน ผลตอบแทน ผ้าเขียนเทียน

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

¹ Lecturer, Accounting Program, Faculty of Management Science, Phetchabun Rajabhat University

Abstract

The objectives of this study were to study the manufacturing process of candle fabric and to explore the cost and return of candle fabric of professional woman's group Ban Lao Neng in Khao Kho District, Phetchabun Province. This research was qualitative research. The research population was the group president and 12 members of the professional woman's group Ban Lao Neng. The research instrument was a structured interview. The statistics were used descriptive statistics, percentage, cost, income, profit and loss, profit margin, payback period, and benefit-cost ratio.

The research results were as follows: the production of candle fabric was divided into 2 types of raw materials: hemp and cotton fabrics. The manufacturing process of candle fabrics were divided into 3 steps: Step 1 drew a pattern on the fabric. Step 2 dyeing the fabric. Step 3 peeling the candle. The average cost of candle fabric production per month divided into hemp fabric has a total cost of 58,465 baht, due to direct raw materials cost 48,750 baht or 83.38% of the total cost and cost per piece 3,898 baht. The total cost of cotton was 13,465 baht, most of which was the labor cost for drawing patterns 8,925 baht or 66.28% of the total cost and cost per piece 898 baht.

Candle fabric return analysis consists of profit from candle fabric sales per month was divided into hemp fabric is 2,352 baht and cotton is 1,510 baht. Profit margin analysis of hemp fabric was 37.63% and cotton was 25.17%. Payback period of cotton 3 months and hemp fabric 10 months. The benefit-cost ratio of hemp fabric was 1.60 and cotton was 1.34, which showed that the manufacturing quick payback. Therefore, candle fabrics were products of the community that has very worth the investment.

Keywords: cost, return, candle fabric

ความเป็นมาของปัญหา

ผ้าเขียนเทียนเป็นภูมิปัญญาและศิลปะโบราณดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์ของชาววัง เป็นมรดกตกทอดมาแต่บรรพบุรุษ ตั้งแต่ยุคสงคราม ชนเผ่าได้ทำการหนีและย้ายรกรากถิ่นฐาน (สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2563) ลวดลายบนผืนผ้ามาจากธรรมชาติ เช่น ลายไม้ ลายตีนไก่ ลายกันหอย ลายดาว เป็นต้น และลายที่มีลักษณะเป็นเรขาคณิต (ปภุชญา กองวงศ์, 2560) ผู้หญิงชาววังส่วนใหญ่มีความสามารถในการวาดลวดลายเขียนเทียนลงบนผืนผ้าที่เตรียมไว้ได้อย่างละเอียดซับซ้อน ผ่านกระบวนการจนเสร็จสิ้นเป็นผืนผ้าสำเร็จที่สวยงาม ผ้าเขียนเทียนจึงเป็นที่

รู้จักและนิยมกันอย่างแพร่หลาย (องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง, 2560)

มั่ง บ้านเล่าเน้ง เป็นชุมชนขนาดเล็กในแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยขนาดประชากร 800 คน เป็นชุมชนที่ได้รับการจัดตั้งมาแล้ว 16 ปี นับจากปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา ปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ทั้งการปลูกข้าวไร่ กะหล่ำปลี เป็นต้น นอกจากนี้ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพพนักงานโรงแรม รีสอร์ท (อดุลย์ ประทีปศิริ, 2562) เนื่องจากอำเภอเขาค้อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

บ้านเล่าเน้ง เป็นหมู่บ้านที่มีความเป็นวิถีสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ให้กับท้องถิ่น ด้วยการยังคงรักษาสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มาตั้งแต่บรรพบุรุษสามารถนำมาใช้ได้จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการนำผ้าเขียนเทียนย้อมครามซึ่งมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นมาตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกายของสตรี ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่นับวันกำลังจะสูญหาย ทุกวันนี้ชาวม้งบ้านเล่าเน้งไม่ได้ทำผ้าเขียนเทียนเพื่อไว้ใช้ในครอบครัวเท่านั้น แต่ยังผลิตเพื่อจำหน่าย อีกทั้งได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้งขึ้น และผ้าเขียนเทียนเป็นสินค้า OTOP ของกลุ่มด้วย ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของกลุ่มเป็นผ้าผืน เพื่อนำไปตัดเย็บและตกแต่งเครื่องแต่งกาย จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่าการผลิตและจำหน่ายผ้าของกลุ่มนั้น ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผ้าเขียนเทียน จึงไม่ได้มีการคำนวณต้นทุน อีกทั้งการกำหนดราคาขาย กลุ่มกำหนดจากปริมาณลวดลายบนผ้าประกอบกับความสวยงามและความประณีตในการทำผ้าเขียนเทียน ส่งผลให้กลุ่มไม่ทราบข้อมูลต้นทุนที่แท้จริง รวมทั้งราคาขายที่กำหนดขึ้นนั้นเหมาะสมกับต้นทุนที่เสียไปหรือไม่ (นุชจรรย์ ประทีปศิริ, 2561) กลุ่มได้เล็งเห็นความสำคัญของข้อมูลบัญชีเนื่องจากต้องการข้อมูลเพื่อคำนวณต้นทุน และเป็นแนวทางในการกำหนดราคาขาย อีกทั้งส่งผลให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของกลุ่มอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนผ้าเขียนเทียนของกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ภายใต้งานวิจัยภูมิปัญญาผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาของกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ การศึกษาดังกล่าวข้างต้นก็เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนในการผลิตผ้าเขียนเทียน และ

ผลตอบแทนในการจำหน่ายผ้าเขียนเทียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการบริหารต้นทุนสินค้า และการกำหนดราคาขาย อีกทั้งยังช่วยในการวางแผนการผลิตสินค้าของกลุ่มในอนาคตได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษากรรมวิธีในการผลิตผ้าเขียนเทียนของกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนผ้าเขียนเทียนของกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อดำเนินการศึกษากลุ่มวิถีในการผลิตต้นทุน และผลตอบแทนผ้าเขียนเทียน

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง ประกอบด้วย ประธานกลุ่มผู้ผลิตผ้าเขียนเทียน และสมาชิกในกลุ่ม จำนวน 12 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured interview) ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและประวัติของกลุ่ม

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการผลิตผ้าเขียนเทียน ประกอบด้วย ประวัติ ลวดลาย วัสดุ และขั้นตอนในการทำผ้าเขียนเทียน

ส่วนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าเขียนเทียน ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรง ค่าใช้จ่ายการผลิต ปริมาณผลผลิต ปริมาณขาย และราคาขาย

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการทำผ้าเขียนเทียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสาร ข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผ้าเขียนเทียน

4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับประธานกลุ่ม ผู้ผลิตผ้าเขียนเทียน และสมาชิกในกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง

5. การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ในด้านข้อมูล จากแหล่งเวลา สถานที่และบุคคล ด้านทฤษฎีตรวจสอบจากการศึกษาเอกสารเพิ่มเติม และสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลตรวจสอบจากการสังเกตควบคู่กับการซักถาม และให้ทางกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้งเป็นผู้ตรวจความถูกต้องหลังจากสรุปผลการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำข้อมูลมาคำนวณต้นทุนผ้าเขียนเทียน (Product costs) รายได้ (Income) กำไร (Profit) ขาดทุน (Loss) และวิเคราะห์อัตรากำไรต่อยอดขาย (Profit margin) ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit – Cost ratio)

ผลการวิจัย

1. ผ้าเขียนเทียน

เป็นภูมิปัญญาของสตรีชาวเขาเผ่าม้งดำ ที่ชาวม้งในบ้านเล่าเน้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2551 ภายใต้การนำของคุณนุชจริย์ ประทีปศิริ ประธานและผู้ก่อตั้งกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง โดยรวบรวมสมาชิกสตรีชาวม้งที่มีความสามารถในการทำผ้าเขียนเทียน จัดตั้ง

กลุ่มขึ้น มีสมาชิกทั้งหมด 12 คน ส่วนสมาชิกที่ผลิตผ้าเขียนเทียนนั้นมีเพียง 5 คน ซึ่งผ้าเขียนเทียนของกลุ่มมี 2 ชนิด ได้แก่ ผ้าฝ้าย และผ้าใยกล้วย

ภาพที่ 1 ผ้าเขียนเทียน

ลวดลายที่ปรากฏอยู่บนผ้าในอดีตลวดลายส่วนใหญ่จะเป็นเส้นตรงหรือลายเฉียง ต่อมาได้มีการคิดค้นลวดลายจากสิ่งใกล้ตัวหรือธรรมชาติรอบบ้าน โดยลวดลายที่ปรากฏอยู่บนผ้าเขียนเทียนในปัจจุบันนั้นมีประมาณ 20 กว่าลาย แต่มีลายหลักๆ ที่มักจะปรากฏอยู่บนผ้าแทบทุกผืน คือ “ลายเก้าฟาง” ซึ่งเป็นลวดลายที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของผ้าเขียนเทียน

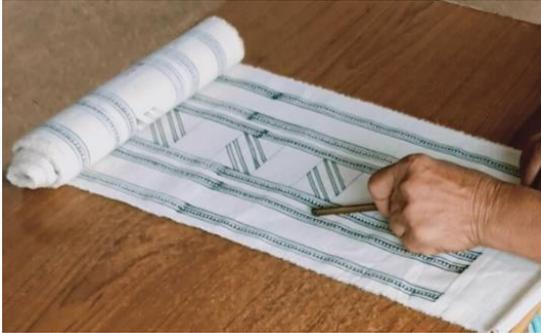

ภาพที่ 2 ลายเก้าฟาง

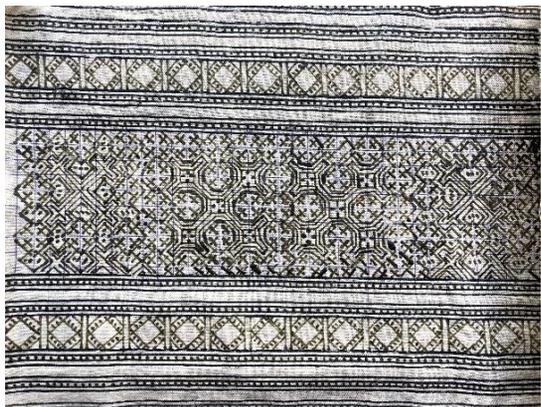
2. กระบวนการผลิตผ้าเขียนเทียน

ขั้นตอนที่ 1 วาดลวดลายบนผ้า โดยการนำผ้าใยกล้วยหรือผ้าฝ้ายที่เตรียมไว้วางลงบนไม้กระดาน

แล้วตีเป็นช่องสี่เหลี่ยมขนาดเท่าๆ กัน จากนั้นต้มเทียน หรือขี้ผึ้งให้ละลาย ใช้ปากกาสำหรับเขียนเทียน จุ่มเทียน ในหม้อแล้ววาดลวดลายลงบนผืนผ้าตามต้องการ จนเต็มทั้งผืน

ภาพที่ 3 การวาดลวดลาย

ภาพที่ 4 ผ้าเขียนลายด้วยเทียน

ขั้นตอนที่ 2 การย้อมผ้า ต้มน้ำครามแล้ว ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น จากนั้นนำผ้าที่เขียนลายเสร็จแล้วลงไป จุ่มย้อมประมาณ 30 นาที จึงนำผ้าขึ้นมาผึ่งลมให้แห้ง แล้วนำกลับไปย้อมซ้ำทั้งหมด 5 รอบ โดยการย้อม แต่ละรอบต้องเติมสีใหม่ทุกรอบ

ขั้นตอนที่ 3 การลอกเทียน นำผ้าที่ผ่านการ ย้อมแล้วไปต้มลอกเทียนในน้ำเดือดประมาณ 5 นาที จากนั้นนำผ้าไปซักในน้ำสะอาดบิดให้หมาด แล้วนำไป ตากแดด

ผ้าเขียนเทียนที่ผลิตได้ในแต่ละครั้งจะได้ ประมาณ 15 ผืน ซึ่งแต่ละผืนจะมีความกว้าง 12 นิ้ว และมีความยาว 5 เมตร

3. ต้นทุนผ้าเขียนเทียน

ต้นทุนในการผลิตผ้าเขียนเทียนจะจำแนกตาม วัสดุที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ ต้นทุนของผ้าฝ้าย และต้นทุน ของผ้าใยกล้วยซึ่ง สามารถแสดงได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ต้นทุนผ้าเขียนเทียนชนิดผ้าฝ้าย

รายการ	ต้นทุน (บาท)	ค่าร้อยละ (%)
1. ค่าวัตถุดิบ		
1.1 ผ้าฝ้าย	3,750	27.85
1.2 เทียนแผ่น	300	2.23
1.3 สีย้อมครามธรรมชาติ	250	1.86
รวมค่าวัตถุดิบ	4,300	31.94
2. ค่าแรง		
2.1 ค่าเขียนลวดลาย	8,925	66.28
2.2 ค่าย้อมสีผ้า	200	1.49
รวมค่าแรง	9,125	67.77
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
3.1 ถ่านสำหรับต้มเทียนและย้อม	40	0.29
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต	40	0.29
ต้นทุนการผลิตรวม	13,465	100
ต้นทุนการผลิตต่อผืน	898	

จากตารางที่ 1 พบว่า ต้นทุนการผลิตรวมโดย เฉลี่ยสำหรับผ้าฝ้าย 15 ผืน เป็นเงินทั้งสิ้น 13,465 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนค่าวัตถุดิบ 4,300 บาท คิดเป็น ร้อยละ 31.94 ได้แก่ ผ้าฝ้าย 3,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.85 เทียนแผ่น 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.23 สีย้อม ครามธรรมชาติ 250 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.86 ต้นทุน ค่าแรง 9,125 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.77 ได้แก่ ค่าเขียน ลวดลาย 8,925 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.28 ค่าย้อมสีผ้า 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.49 และค่าใช้จ่ายในการผลิต

ได้แก่ ค่าถ่านสำหรับต้มเทียนและข้อม 40 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.29 เมื่อคิดต้นทุนการผลิตต่อผืน เท่ากับ 898 บาท

ตารางที่ 2 ต้นทุนผ้าเขียนเทียนชนิดผ้าใยกล้วย

รายการ	ต้นทุน (บาท)	ค่าร้อยละ (%)
1. ค่าวัตถุดิบ		
1.1 ผ้าใยกล้วย	48,750	83.38
1.2 เทียนแผ่น	300	0.51
1.3 สีย้อมครามธรรมชาติ	250	0.43
รวมค่าวัตถุดิบ	49,300	84.32
2. ค่าแรง		
2.1 ค่าเขียนลวดลาย	8,925	15.27
2.2 ค่าข้อมสีผ้า	200	0.34
รวมค่าแรง	9,125	15.61
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
3.1 ถ่านสำหรับต้มเทียน และข้อม	40	0.07
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต	40	0.07
ต้นทุนการผลิตรวม	58,465	100
ต้นทุนการผลิตต่อผืน	3,898	

จากตารางที่ 2 พบว่า ต้นทุนการผลิตรวมโดยเฉลี่ยสำหรับผ้าใยกล้วย 15 ผืน เป็นเงินทั้งสิ้น 58,465 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนค่าวัตถุดิบ 49,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.32 ได้แก่ ผ้าใยกล้วย 48,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.38 เทียนแผ่น 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.51 สีย้อมครามธรรมชาติ 250 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.43 ต้นทุนค่าแรง 9,125 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.61 ได้แก่ ค่าเขียนลวดลาย 8,925 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.27 ค่าข้อมสีผ้า 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.34 และค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าถ่านสำหรับต้มเทียนและข้อม 40 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.07 เมื่อคิดต้นทุนการผลิตต่อผืน เท่ากับ 3,898 บาท

4. ผลตอบแทนการจำหน่ายผ้าเขียนเทียน

ผลตอบแทนการจำหน่ายผ้าเขียนเทียนต่อเดือนจำแนกตามวัสดุที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ ผลตอบแทนผ้าฝ้าย (ปริมาณขาย 5 ผืน ราคาขายผืนละ 1,200 บาท) และผ้าใยกล้วย (ปริมาณขาย 1 ผืน ราคาขายผืนละ 6,250 บาท) สามารถแสดงได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3 ผลตอบแทนผ้าเขียนเทียนเฉลี่ยต่อเดือน

ประเภทผ้า	ยอดขาย (บาท)	ต้นทุน (บาท)	กำไร (ขาดทุน)
1. ผ้าฝ้าย	6,000	4,490	1,510
2. ผ้าใยกล้วย	6,250	3,898	2,352
รวม	12,250	8,388	3,862

จากตารางที่ 3 พบว่า กำไรจากการจำหน่ายผ้าเขียนเทียนรวมเฉลี่ยต่อเดือน 3,862 บาท แบ่งเป็นกำไรจากผ้าฝ้าย 1,510 บาท เมื่อคิดกำไรต่อผืน เท่ากับ 302 บาท และกำไรจากผ้าใยกล้วย 2,352 บาท

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ผลตอบแทนผ้าเขียนเทียน

ประเภทผ้า	อัตรา กำไรต่อ ยอดขาย (%)	ระยะ เวลา คืนทุน	อัตราส่วน ผลตอบแทน ต่อต้นทุน
1. ผ้าฝ้าย	25.17	3 เดือน	1.34
2. ผ้าใยกล้วย	37.63	10 เดือน	1.60
รวม	32.52	6 เดือน	1.48

จากตารางที่ 4 พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย ผ้าใยกล้วย คิดเป็นร้อยละ 37.63 ผ้าฝ้าย คิดเป็นร้อยละ 25.17 ระยะเวลาคืนทุน ผ้าฝ้าย 3 เดือน ผ้าใยกล้วย 10 เดือน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน ผ้าใยกล้วย เท่ากับ 1.60 ผ้าฝ้าย เท่ากับ 1.34

อภิปรายผล

1. ต้นทุนการผลิตผ้าเขียนเทียนประเภทผ้าใยกล้วยง ส่วนใหญ่เป็นค่าวัตถุดิบ โดยเฉพาะค่าผ้าใยกล้วยง คิดเป็นร้อยละ 83.38 เป็นต้นทุนสูงที่สุดในการผลิตผ้าเขียนเทียน ซึ่งสอดคล้องกับ แก้วมณี อุทิมรัมย์ และคณะ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดง ตำบลนาโพธิ์ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ต้นทุนที่สูงที่สุดในการทอผ้า คือ ค่าวัตถุดิบ โดยเฉพาะวัตถุดิบ (ผ้าไหม) ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง ส่วนผ้าใยกล้วยงที่ใช้ในการผลิตผ้าเขียนเทียนมีราคาค่อนข้างสูง เนื่องจากขั้นตอนในการทอค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน และใช้เวลาค่อนข้างนาน โดยเริ่มจากนำต้นกล้วยงมาฉีกเป็นเส้น จากนั้นตำให้หั่น แล้วมัดต่อกันเป็นเส้นยาว แขน้ำขี้เถ้าเพื่อพอกให้ขาว ก่อนนำไปทอเป็นผืนผ้า (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2564) และผ้าใยกล้วยงส่วนใหญ่จำหน่ายเฉพาะกลุ่มชาววังเท่านั้น เมื่อต้นทุนค่าวัตถุดิบสูง กลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเนิ้งจึงกำหนดราคาขายผ้าเขียนเทียนประเภทใยกล้วยงสูงขึ้นไปตาม ส่งผลให้ปริมาณขายลดลงอย่างมาก ดังนั้น ทางกลุ่มจึงเน้นจำหน่ายผ้าฝ้ายมากขึ้นถึงจะได้ผลตอบแทนน้อยกว่าแต่ทางกลุ่มสามารถขายผ้าได้รวดเร็วขึ้น ปริมาณขายเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังใช้ระยะเวลาคืนทุนเพียง 3 เดือน

2. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจปัจจุบัน ต้นทุนการผลิตผ้าเขียนเทียนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้องปรับราคาขายเพิ่มขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับทศพร ไชยประคอง และปฐมชัย กรเลิศ (2561) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ และกำไรของผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ: กรณีศึกษาหมู่บ้านอาบช้าง ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่สูง มีผลทำให้การกำหนดราคาขายสูงตามไปด้วยนั้น ส่งผลต่อยอดขายลดลง เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีราคาแพง ลูกค้าที่มีอำนาจซื้อเฉพาะกลุ่ม อีกทั้งยังเป็น

ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมแก่การสวมใส่ในบางโอกาสตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป จากเหตุผลดังกล่าวทางกลุ่มไม่ต้องการที่จะเพิ่มราคาขาย จึงร่วมกันหาแนวทางในการลดต้นทุนโดย

2.1 การวางแผนการผลิตในแต่ละรอบด้วยการคำนวณวัตถุดิบ ได้แก่ ผ้าฝ้าย/ผ้าใยกล้วยง ที่ต้องใช้ในแต่ละรอบ แล้วจึงทำการสั่งซื้อ กล่าวคือ ทางกลุ่มจะทำการสั่งซื้อในปริมาณมากเพื่อได้ราคาส่ง และลดจำนวนการสั่งซื้อลง เพื่อลดค่าขนส่ง

2.2 มีการกำหนดลดเวลาขายบนผืนผ้าว่าจะใช้ลดเวลาอะไรบ้าง จำนวนกี่ลาย เพื่อควบคุมค่าแรงในการวาดลดเวลา เนื่องจากผ้าที่มีลดเวลามากเกินไปส่งผลให้ต้นทุนสูง ราคาขายสูง ลูกค้าไม่มีกำลังซื้อทำให้ขายไม่ได้

2.3 ทางกลุ่มได้ใช้ภูมิปัญญาในการนำเทียนที่ต้มแล้วกลับมาใช้ซ้ำ เพื่อช่วยลดต้นทุนในการซื้อเทียนได้

3. กำไรจากการจำหน่ายผ้าเขียนเทียน พบว่าผ้าใยกล้วยงสูงกว่าผ้าฝ้าย เนื่องจากทางกลุ่มกำหนดราคาขายไว้ค่อนข้างสูง แม้ผลตอบแทนสูงแต่ปริมาณขายและระยะเวลาคืนทุนจะต่ำกว่าผ้าฝ้าย เนื่องจากลูกค้าไม่ซื้อสินค้าที่มีราคาสูง ดังนั้น ทางกลุ่มควรใช้ข้อมูลต้นทุนเพื่อกำหนดราคาขายด้วยวิธีอัตราส่วนเพิ่ม (Markup percentage) (ศศิวิมล มีอำพล, 2558) โดยต้องคำนึงด้วยว่าส่วนเพิ่มสามารถชดเชยต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการขายและบริหาร ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดราคาสินค้าเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับกำลังซื้อของลูกค้า ซึ่งส่งผลให้ปริมาณการขายเพิ่มมากขึ้น

4. การวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุนผ้าเขียนเทียนโดยรวม มีค่า 1.48 ประกอบด้วย ผ้าใยกล้วยงมีค่า 1.60 และผ้าฝ้าย 1.34 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า ผ้าเขียนเทียนของกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเนิ้ง เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนจากภูมิปัญญา

ชาวม้งที่คุ้มค่าต่อการลงทุน สอดคล้องกับ ปิยะนุช เทือกเทพ และวรรณุช นิลเขต (2560) ที่ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจผ้าไหม บ้านหนองช้าง อำเภอสสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความเป็นไปได้ในทางเศรษฐศาสตร์ของการลงทุนธุรกิจผ้าไหม โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนมากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจผ้าของชุมชนมีความเป็นไปได้ในการลงทุน เนื่องจากลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สำหรับผ้าเขียนเทียนของชาวม้งนั้นมีลวดลายที่ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถสร้างรายได้ให้กับสมาชิกและชุมชนบ้านเล่านึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ อินทวิรา ศิลปาจารย์, จริตญา สันฐิติธนาวัฒน์, น้ำอ้อย จันทะนาม, แพรววิภา นิลแก้ว และสุภาภรณ์ แสนทนต์ (2560) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และสืบทอดผ้าเขียนเทียนของไทยเผ่าม้งในจังหวัดเชียงราย พบว่า หากกลุ่มผ้าเขียนเทียนมีศักยภาพในการผลิตเพื่อจำหน่ายตามความต้องการของตลาดได้ ตลาดรองรับ ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการส่งผลดีในเรื่องการอนุรักษ์และการสืบทอดผ้าเขียนเทียนให้คงอยู่ ควบคู่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นในชุมชน เพื่อความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาวม้ง รวมทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยส่วนรวม

สรุปผลการวิจัย

1. ผ้าเขียนเทียนเป็นภูมิปัญญาของสตรีชาวเขาเผ่าม้งดำกายใต้การนำของคุณนุชจริย์ ประทีปศิริ ประธาน และผู้ก่อตั้งกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่านึ่ง ผ้าเขียนเทียนของกลุ่มมี 2 ชนิด ได้แก่ ผ้าฝ้าย และผ้าใยกล้วย ลวดลายที่ปรากฏอยู่บนผ้ามีประมาณ 20 กว่าลาย แต่มีลายหลักๆ ที่มักจะปรากฏอยู่บนผ้าแทบทุกผืน คือ “ลายเก้าฟาง” ซึ่งเป็นลวดลายที่ถือเป็น

เอกลักษณ์ กระบวนการผลิตผ้าเขียนเทียน เริ่มตั้งแต่วาดลวดลายบนผ้า การย้อมผ้า และการลอกเทียน ผ้าเขียนเทียนที่ผลิตได้ในแต่ละครั้งจะได้ประมาณ 15 ผืน ซึ่งแต่ละผืนจะมีความกว้าง 12 นิ้ว และมีความยาว 5 เมตร

2. ต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ยรวมผ้าใยกล้วยเท่ากับ 58,465 บาท ต้นทุนต่อผืน เท่ากับ 3,898 บาท ต้นทุนส่วนใหญ่เกิดจากวัตถุดิบซึ่งก็คือผ้าใยกล้วย ส่วนต้นทุนเฉลี่ยรวมผ้าฝ้าย เท่ากับ 13,465 บาท ต้นทุนต่อผืน เท่ากับ 898 บาท ต้นทุนส่วนใหญ่เกิดจากค่าแรงในการเขียนลวดลาย

3. กำไรจากการจำหน่ายผ้าเขียนเทียนรวมเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 3,862 บาท ประกอบด้วยกำไรจากผ้าฝ้าย เท่ากับ 1,510 บาท และกำไรจากผ้าใยกล้วย เท่ากับ 2,352 บาท

4. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย ผ้าใยกล้วย ร้อยละ 37.63 ผ้าฝ้าย ร้อยละ 25.17 ระยะเวลาคืนทุน ผ้าฝ้าย 3 เดือน ผ้าใยกล้วย 10 เดือน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน ผ้าใยกล้วย เท่ากับ 1.60 ผ้าฝ้าย เท่ากับ 1.34

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่านึ่งควรมีการจัดทำบัญชีรายรับ- รายจ่าย, รายงานการขาย และรายงานการผลิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดราคาขายวางแผนการผลิต เพื่อให้มีผ้าเพียงพอกับความต้องการของลูกค้าทั้งชายปลึกในจังหวัดเพชรบูรณ์ และการนำสินค้าไปจำหน่ายในงานแสดงสินค้าต่างๆ ที่ทางกลุ่มไปออกร้าน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการลดต้นทุนในการผลิตผ้าเขียนเทียนด้วย

2. กลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่านึ่งสามารถนำข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนผ้าเขียนเทียนไปใช้เป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต เช่น กลุ่มควรรหาแหล่ง

วัตถุดิบที่มีราคาถูก สร้างเครือข่ายในการสั่งซื้อ และใช้วิธีการสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุด (Economic Order Quantity: EOQ) เพื่อลดต้นทุนทางด้านวัตถุดิบ ช่วยให้การจำหน่ายผ้าเขียนเทียนมีกำไรเพิ่มขึ้นได้

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมภูมิปัญญาการทำผ้าเขียนเทียนของกลุ่มทั้งในด้านการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านบัญชีการเงิน และด้านการตลาด เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและหลากหลายมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ทุกเพศทุกวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนผ้าชนิดอื่นๆ ของชาวไทยภูเขา
2. ศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าเขียนเทียน

เอกสารอ้างอิง

- แก้วมณี อุทิรัมย์ และคณะ. (2560). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดง ตำบลนาโพธิ์ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 12(2), 116-124.
- ทศพล ไชยประคอง, และปฐมชัย กรเลิศ. (2561). การศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ และกำไรของผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ: กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองอาบช้าง ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 28(1), 71-83.
- ปภุษา กอวงค์. (2560, 18 กันยายน). *ผ้าเขียนเทียนบาติกแห่ง "บ้านม้งดอยบุญ"*. สืบค้นจาก http://www.khaosod.co.th/lifestyle/new_514257.

- ปิยะนุช เทือกเทพ และวรรณุช นิลเขต. (2560). การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจผ้าไหม บ้านหนองช้าง อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (น.1129-1134)*. การประชุมวิชาการ ประจำปี 2560. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2558). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2564, 7 มกราคม). *ผ้าเขียนเทียนสีธรรมชาติอิตาลีกับวิถีผ้าม้ง*. สืบค้นจาก <http://social.nia.or.th/2021/open0021/>.
- อินทิรา ศิลปาจารย์, จริญญา สันฐิติธนาวัฒน์, น้ำอ้อย จันทะนาม, แพรววิภา นิลแก้ว และสุภาภรณ์ แสนทนต์. (2560). *โครงการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และสืบทอดผ้าเขียนเทียนของชาวไทยเผ่าม้ง ในจังหวัดเชียงราย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง. (2560, 16 มิถุนายน). *ผ้าเขียนเทียนศิลปะของชนเผ่าม้ง*. สืบค้นจาก <http://www.pongyeantavel.com/Article.php?id=126>.
- ผู้ให้สัมภาษณ์**
- นุชจรรย์ ประทีปศิริ. (2561, 5 กันยายน). ประธานกลุ่มอาชีพสตรีบ้านเล่าเน้ง ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. [สัมภาษณ์].
- อดุลย์ ประทีปศิริ. (2562, 27 กรกฎาคม). อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านเล่าเน้ง ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. [สัมภาษณ์].